

Un accés de teoria

El patró tempsmodernista em pren la paraula, pronunciada així, amb el colze al tasser de madó Absun: —Escriu-m'ho, això del cinema americà. I, ara, se m'acud que *Instinto Básico* forma que és europea; però aquí la cosa va de subvencions i quotes de pantalla, a aquesta zona de ningú on la protecció de la indústria i el —sempre teòric— lliure mercat col·lisionen amb la defensa de la pluralitat cultural, del cinema europeu com a art... nacional?. Ja heureu sentit a parlar de la manca d'acord sobre el paquet cultural del GATT. I, pot ser, de com alguns defensors d'aquesta protecció tornen enera a l'hora de legislar conseqüentment per les minories nacionals a l'interior de certs estats propers...

El sentit de la petició, em fa l'efecte, anava per una altra banda, però. Per la banda, precisament, d'unes diferències que serien inherents a les formes i continguts de pel·lícules amb «mono» que erudit cinèfil.

Tal vegada el matis de la diferència es podria establir des d'aquest punt de vista que «la indústria» del cinema, la per antonomàsia, és la nord-americana. I en dir-ho pensam en les diferents versions generacionals de l'anomenat star-system, les inversions multimilionàries, els productors col·locant la querida i els yuppies canviant el final del guió i demanant més sexe i persecucions. Imatges, d'altra banda, que en bona part devem al cinema americà dins el cinema americà.

Per ventura la meua intuïció inicial quedaria més ben definida acudint a la figura de l'artesanía cinematogràfica: de l'escriptor de diàlegs a l'operador desconegut. I, sobretot, ja que l'organització bàsica i l'afinació final del producte depenen d'ell, del director artesà. Vull dir quan, dins una pel·lícula francament horrorosa, t'enquimera sobtadament un personatge secundari. O aquestes que, sense aportar res de nou, fan de bon veure, només perquè «estan ben fetes» i tot funciona, cosa que, a vegades, és exactament el que hom ha de mester d'una anada al cine —o, no ens enganyem, d'una passada pel vídeo-club—. Però se m'acud que el problema de l'art i l'artesanía no fa més que menar-nos a un altre romagerar. No sé si deu ésser culpa del romanticisme, que va embullar molt la troca, amb la cosa del «geni». Pot ser només hi ha la diferència que significa parlar de l'artesanía del fang o dels leccits blancs de Pintor d'Aquil·les.

La veritat és que m'hauria agradat parlar de la primera vegada que vaig veure *Beau Geste*. Això és el que passa quan patim accessos de teoria,

MIQUEL CARDELL



PABLO RICO

PROFESSIÓ: DIRECTOR FUNDACIÓ PILAR
I JOAN MIRÓ A MALLORCA

1. LA PEL·LÍCULA DE LA SEVA VIDA.
Ciudadano Kane.
2. LA DARRERA PEL·LÍCULA QUE LI HA AGRADAT.
La lista de Schindler.
3. QUÈ DESTACARIA D'AQUESTA PEL·LÍCULA?
La nua realitat del fanatisme, la barbàrie i la crueltat humana.
4. DIGUI EL NÓM D'UN DIRECTOR.
Luis Buñuel.
5. DIGUI EL NÓM D'UNA ACTRIU.
Isabella Rossellini.
6. DIGUI EL NOM D'UN ACTOR.
Robert de Niro.
7. QUINA SEQÜENCIA LI HAURIA AGRADAT HAYER FILMAT?
Les seqüències inicials de *Blue Velvet*.
8. DESTAQUI UNA BANDA SONORA.
La banda sonora de *Blade Runner*, de Vangelis.
9. DESTAQUI LA FRASE D'UN DIÀLEG.
«Toca-la una altra vegada Sam» de la pel·lícula *Casa-blanca*.
10. QUÈ N'OPINA DELS OSCARS?
Quasi sempre m'agraden més les perdedores.
11. QUANTES VEGADES VA AL CINEMA DURANT L'ANY?
Fins fa un parell d'anys, una o dues vegades per setmana. Ara, una vegada al mes, com a molt. Ho sent.
12. LI AGRADA VEURE LES PEL·LÍCULES PER TELEVISIÓ?
Quin remei! És l'única possibilitat que tenc de veure cinema. Però m'estim més la fila sisena o setena d'un bon cine.

JAMES VIDAL